

2011031754

АГЕНЦИЈА ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ КОМУНИКАЦИИ

Врз основа на член 17 став (1) точка ж) и член 51 став 5, а во врска со член 44 и член 45 од Законот за електронските комуникации („Службен весник на РМ“ бр.13/2005, 14/2007, 55/2007, 98/2008 и 83/2010), Директорот на Агенцијата за електронски комуникации, на ден 7.3.2011 година, донесе

П Р А В И Л Н И К ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ НА СПЕЦИФИЧНИ МРЕЖНИ СРЕДСТВА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат условите за обезбедување на физички пристап и користење на електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства, од страна на оператор со значителна пазарна моќ на релевантниот пазар (во понатамошниот текст: Оператор) за продажба на производи и услуги на големо со цел да се овозможи достапност на операторот кој бара пристап (во понатамошниот текст: Оператор-корисник) до физичката инфраструктура на Операторот а особено до објекти, кабелски инсталации и антенски столбови како и користење на неискористените оптички влакна (dark fibre) од страна на операторот-корисник.

Член 2

Во овој правилник, покрај дефинициите од Законот за електронските комуникации, се употребуваат и дефиниции и појаснувања кои го имаат следното значење:

а) кабелска инсталација е дел на електронската комуникациска инфраструктура која се состои од мрежа на подземни канали (цефки) и кабелски отвори (окна) која служи за поставување и заштита на електронски комуникациски кабли и која може да се подели по хоризонтална и по вертикална инфраструктура;

б) кабелска инсталација по хоризонтална инфраструктура е инсталација која ги вклучува оние кабелски канали кои што постојат во централната мрежа (core network) и во пристапниот дел до крајните корисници (access network);

в) кабелска инсталација по вертикална инфраструктура е инсталација која ги вклучува кабелските канали инсталирани по зградите;

г) кабелски отвори (окна) е подземна просторија со повеќенаменска улога, која се поставува на местата каде што има наставка на каблите или промена на насоката на кабелската инсталација;

д) терминирани сегменти се сегменти кои се наоѓаат помеѓу дистрибуциската точка и краен корисник (или спојна кутија) во случај на точка-до-точка оптички мрежи или оптички сплитер и краен корисник (или спојна кутија) во случај на точка-повеќе-точки пасивни оптички мрежи;

ѓ) влезен сегмент (eng. feeder) е сегмент кој се наоѓа помеѓу оптичкиот разделник (Optical Distribution Frame) или главниот разделник (Main Distribution Frame) и дистрибуциската точка (или оптичкиот сплитер);

е) етернет агрегациски сегмент (eng. backhaul) е сегмент кој се наоѓа помеѓу оптичкиот разделник (Optical Distribution Frame) или главниот разделник (Main Distribution Frame) и IP управуваната мрежа (backbone);

ж) неискористени кабли се кабли кои што не се користени во претходната година и кои што нема да се користат согласно моменталните или идните предвидливи потреби за период од пет години.

II. УСЛОВИ ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ НА КАБЕЛСКА ИНСТАЛАЦИЈА

Член 3

Операторот, треба на Операторот-корисник да му овозможи користење на неискористени оптички влакна (dark fibre) во етернет агрегациониот сегмент на пристапната мрежа како и пристап до сопствената кабелска инсталација и придружна инфраструктура (кабелски окна) во следните сегменти од својата пристапна мрежа, дадени во Прилог 1 што е составен дел на овој правилник и тоа:

- 1) Терминирани сегменти;
- 2) Влезен сегмент (eng. feeder);
- 3) Етернет агрегациони сегмент (eng. Backhaul); и
- 4) Внатрешни инсталации во зградите.

Член 4

(1) Операторот не треба во кабелската инсталација или придружната инфраструктура да инсталира кабли или опрема која што не соодветсува со моменталните или идните предвидливи потреби за период од 5 години. Како резултат на ваквото прекумерно завземање на простор во каналите операторот не треба да го забрани или лимитира пристапот до сопствената инфраструктура на операторите-корисници.

(2) Операторот може да определи на колку оператори-корисници ќе им обезбеди пристап до кабелската инсталација и придружната инфраструктура, но така определениот број на операторите-корисници кои што имаат пристап до кабелска инсталација и придружната инфраструктура не смее да биде помал од четири.

(3) Операторот треба да резервира минимум 20% простор од каналите со цел да овозможи истиот да биде заеднички користен од операторите за потребите на одржување и поправки.

(4) Операторот треба да обезбеди каналите да бидат идентификувани во окната со соодветни кодови со цел да се овозможи идентификација на соодветниот сопственик.

Член 5

(1) Таму каде што физички и технички е невозможно операторот да ги исполни барањата за пристап до кабелска инсталација и придружната инфраструктура поднесени од операторите-корисници, операторот треба да обезбеди пристап на алтернативни рути кои што се најблиску до иницијалното барање.

(2) Таму каде што нема слободен простор и каде што ќе се пронајдат неискористени кабли, истите треба да се отстранат во период не подолг од 30 дена од моментот кога операторот е известен од страна на операторот корисник за фактичката состојба, со цел операторите-корисници да имаат пристап до слободната инфраструктура.

(3) Трошоците за отстранување на неискористените кабли се на сметка на сопственикот на мрежната инфраструктура.

(4) Во случај на заситени патишта операторот треба да обезбеди пристап до неискористени оптички влакна (dark fiber) независно од тоа за кој сегмент во пристапната мрежа станува збор.

Член 6

(1) За да се алоцира и да се идентификува слободниот простор на кабелската инсталација, придружната инфраструктура (кабелски окна) и неискористените оптички влакна кои што може да се користат од страна на операторите-корисници, операторот може да обезбеди инфограмациски систем базиран на географски информациона податоци кој што ќе им биде достапен на операторите-корисници кои бараат пристап до мрежната инфраструктура.

(2) Операторот ја одржува и редовно да ја ажурира базата на податоци која што може да биде достапна преку интернет и треба да содржи информации за кабелската инсталација и придружната инфраструктура, а особено за:

а) географската локација на кабелската инсталација, придружната инфраструктура и неискористените оптички влакна (dark-fiber);

б) големината, типот и растојанието на каналите;

в) бројот на под-канали и нивната големина;

г) слободниот простор во каналите и под-каналите;

д) идентификација на каналите и каблите (бакарни, оптички или коаксијални) кои што се активни и оние кои што не се активни.

(3) Операторот обезбедува веб интерфејс достапен преку интернет со кој ќе се овозможи автоматско управување со барањата на операторите-корисници, забрзување на процедурите за добивање на информации за кабелска инсталација и придружната инфраструктура и ќе ги автоматизира одговорите на операторот.

III. РЕФЕРЕНТНА ПОНУДА

Член 7

(1) Операторот-корисник може до Агенцијата за електронски комуникации (во понатамошниот текст: Агенција) да достави барање за Референтна понуда за обезбедување на физички пристап и користење на електронска комуникациска инфраструктура и придружни инфраструктурни капацитети и средства (во понатамошниот текст: Референтна понуда).

(2) Директорот на Агенцијата, во рок од седум дена по приемот на барањето ќе донесе решение со кое ќе го задолжи Операторот да ја изработи и објави Референтната понуда.

(3) Операторот треба во рок од 120 дена од денот на приемот на решението од став (2) на овој член до Агенцијата да ја достави на одобрување референтната понуда.

(4) Агенцијата во рок од 30 дена од денот на приемот на референтната понуда ја разгледува и одобрува референтната понуда, а доколку истата не е во согласност со одредбите од Законот за електронските комуникации и овој правилник ќе побара од Операторот да изврши измени на референтната понуда, со отстранување на утврдените неусогласеностите.

(5) Операторот треба да постапи по барањето на Агенцијата за измена на референтната понуда во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на барањето за измена на Референтната понуда и до Агенцијата да достави изменета референтна понуда.

(6) Операторот одобрената референтна понуда ја објавува на својата веб страна во рок од 5 дена од денот на добивањето на одобрувањето и истата ја применува првиот ден од наредниот месец.

Член 8

Референтната понуда треба да содржи особено:

а) опис на расположливата кабелска инсталација и неискористените оптички влакна (dark-fiber);

б) да ги дефинира пречникот на каналите, подканалите или микроканалите кои што може да се користат;

в) да се дефинираат принципите како да се одбележуваат каналите;

г) инфограмии за расположливи капацитети на каналите;

д) спецификации што се однесуваат на завземањето на расположливите канали по принцип на под-каналите или микро-каналите со цел да се направи поделба на каблите помеѓу различни оператори, како и распоредот на кои што под-каналите и микроканалите може да се сместат во каналите. Само целосни под-каналите може да бидат доделени на некој оператор, т.е. не може заеднички да се користат одредени канали или под-каналите помеѓу повеќе оператори;

ѓ) процедурите за нарачка, обезбедување и други оперативни процедури, појаснувања за начините за обезбедување на информации, процедури за поднесување на барања, појаснувања за начините за одржување и поправки, како и процедурите и упатствата за користење на информацискиот систем доколку истиот е обезбеден;

е) временски рокови, а особено за:

- одговор на барање за пристап до кабелска инсталација и придружната инфраструктура или одговор на барање за користење на наескористените оптички влакна (dark-fiber);

- инсталации, одржувања и поправки;

- разрешување на специфични проблеми;

- рок за овозможување на услугата.

ж) пенали во форма на компензации за непочитување на роковите од точка е) на овој член доколку се работи за вина од страна на Операторот;

з) цени;

с) постапка за склучување и раскинување на договорот;

и) сите постапки за обештетување;

ј) модел на договор и анекси.

IV. ДОГОВАРАЊЕ ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ НА КАБЕЛСКАТА ИНСТАЛАЦИЈА И ПРИДРУЖНАТА ИНФРАСТРУКТУРА (ИНДИВИДУАЛНИ БАРАЊА)

Член 9

(1) Операторот-корисник доставува барање за пристап и користење на кабелската инсталација и придружната инфраструктура. Барањето за пристап и користење на кабелската инсталација и придружната инфраструктура може да се однесува и за област за која не постојат информации за техничките параметри и слободниот простор во информациониот систем. Ова барање треба да ги содржи минимум следните информации:

а) географска локација на точките кои што е потребно да бидат поврзани;

б) потребниот канален простор, т.е. потребниот под-канален пречник за кој што операторот-корисник е заинтересиран да го користи;

в) времето за кое што операторот-корисник е заинтересиран да го користи каналниот ресурс.

(2) Ако постојат инфограмии за техничките параметри и слободниот простор во информациониот систем операторот треба во рок од 3 дена од приемот на барањето од став (1) на овој член, да му одговори на барателот за (не)постоењето на технички можности за реализација на барањето. Ако не постојат инфограмии за техничките параметри и слободниот простор во информациониот систем за областа за која Операторот-корисник поднесол барање за пристап, тогаш Операторот треба да го направи неопходното истражување со цел да ги обезбеди неопходните информации и да му одговори на барателот за (не)постоењето на технички можности за реализација на барањето во рок од 10 дена од приемот на барањето од став (1) на овој член. Трошоците за ова истражување се на товар на Операторот.

(3) Ако Операторот утврдил дека има слободен простор на целата предметна траса за ду му дозволи на Операторот-корисник пристап до кабелската инсталација и придружната инфраструктура, тогаш тој е должен во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето да склучи договор со Операторот-корисник за пристап до кабелската инсталација и придружната инфраструктура. Составен дел на договорот е техничко решение во .dwg формат.

(4) Техничкото решение од став (3) на овој член треба да содржи:

- а) технички опис на предметното барање;
- б) состојба на кабелската инсталација на предметната траса;
- в) локација на сите кабелски отвори (окна);
- г) број и типот на каналите помеѓу окната;
- д) попис на потребниот материјал и потребните работи по вид и количина за инсталација на каблите за потребите на Операторот-корисник;
- ѓ) попис на потребниот материјал и потребните работи по вид и количина за инсталација на под-каналите и останати работи како поправање и проширување на кабелска инсталација за потребите на операторот-корисник.

(5) Трошоците за материјалите и инсталациите предвидени со техничкото решение од став (4) точка ѓ) на овој член ги сноси Операторот-корисник, а Операторот треба во договорот од став (3) на овој член, точно да го одреди начинот и рокот на повраток на тие трошоци на операторот корисник (рефундирање). Рокот за рефундирање треба да биде што е можно пократок, а рефундирањето треба да се овозможи и на сметка на други договори за пристап и користење на специфични мрежни елементи и придружни средства.

(6) Трошоците за изработка на техничкото решение од став (4) на овој член, стручниот надзор, материјалите и потребните изведбени работи за инсталациите за каблите на Операторот-корисник предвидени со овој член, став 4, точка д) се на товар на операторот-корисник и не се предмет на рефундирањето определено во став (5) на овој член.

(7) Инсталациите предвидени со техничкото решение од став 4, точка ѓ) на овој член (т.е. сите вовлечени под-каналы и цефки) остануваат во сопственост на операторот.

(8) Операторот и операторот-корисник меѓусебно се договараат кој ќе го изработи техничкото решение. Ако е договорено операторот-корисник да биде носител на изработката на техничкото решение, тогаш операторот е должен да обезбеди пристап до кабелска канализација и придружната инфраструктура (кабелски отвори-окна) и да ја достави до операторот-корисник целата расположлива техничка документација во рок од 5 дена откако ќе одговори на барањето од став 2 на овој член.

(9) Ако операторите не успеат да се договорот тогаш техничкото решение ќе го изработи операторот.

(10) Операторот-корисник доставува до операторот понуда обезбедена од овластени изведувачи на операторот, односно пополнета листа на трошоци за материјалите и работите предвидени со техничкото решение на овој член, став 4, точки д) и ѓ), по принципот “клуч на рака”, по пазарно определени цени.

(11) Работите предвидени со техничкото решение ќе ги изврши овластениот изведувач од страна на операторот, при што операторот може да обезбеди претставник за стручен надзор.

(12) Прегледот на извршените работи го прават стручни претставници на операторот и операторот-корисник.

(13) Ако на барањето од став 1 на овој член операторот одговори дека не постојат технички можности за пристап до кабелска канализација и придружна инфраструктура, операторот-корисник може да поднесе жалба до Агенцијата по однос на овој одговор во рок од 8 дена од приемот на одговорот.

(14) Ако Агенцијата утврди дека состојбата е таква да овозможува користење на кабелската инсталација и придружната инфраструктура од страна на операторот-корисник, ќе донесе решение со што ќе му наложи на операторот да ги даде на користење на операторот-корисник кабелска инсталација и придружната инфраструктура. Трошоците за истражувањето што ќе го спроведе Агенцијата ќе бидат на товар на операторот.

(15) Ако Агенцијат утврди дека операторот-корисник неосновано поднел жалба, сите трошоци на постапката се на товар на операторот-корисник.

(16) Агенцијата може да ангажира трета страна која што ќе го направи потребното истражување.

(17) Ако операторот одбие да склучи договор за пристап до кабелска инсталација и придружната инфраструктура или не му овозможи на операторот-корисник пристап до истите, Агенцијата на барање на операторот-корисник во рок од 30 дена од денот на поднесување на барањето ќе определи дали постојат соодветни услови и евентуално ќе донесе решение со кое ќе му наложи на операторот да обезбеди пристап.

(18) Ако операторот не одговори на барањето во рок од 10 дена од денот на поднесување на барањето, ќе се смета дека го одбил барањето и можноста за склучување на договор за пристап до кабелска канализација и придружната инфраструктура.

2. ПАРАМЕТРИ ЗА КВАЛИТЕТ

Член 10

(1) Операторот треба да поднесе извештај за квалитетот на услугата (Прилог 2) до Агенцијата најдоцна до 31 март во тековната година за претходната година и истите треба да ги објави на својата веб-страница.

(2) Податоците за квалитет операторот ги доставува до Агенцијата и на нејзино барање во рок од 30 дена од денот на прием на барање.

(3) Агенцијата ја проверува точноста и вистинитоста на доставените податоци и за таа цел може да бара Операторот да и достави извештаи од направени мерења и друга документација.

3. ЦЕНИ

Член 11

(1) Цените за пристап до каналите и придружната инфраструктура и неискористените оптички влакна (dark fiber) треба да бидат ориентирани на трошоци.

(2) Само променливите трошоци кои што се резултат на наметнатите обврски за да се развие информациона систем достапен од интернет може да се сметаат за релевантни. Поради тоа во цената за пристап не треба да бидат вклучени трошоците поврзани со:

а) дополнителни истражувања со цел да се обезбедат информациите за каналите и придружната инфраструктура;

б) ажурирање на податоците;

в) картографски информации;

г) апликативен софтвер.

(3) Во случај на значајна разлика во трошоците за различни области (терминирана, влезен сегмент-feeder и етернет агрегациони сегмент – backhaul), операторот не треба да обезбеди пристап по единствена цена која што преставува нивни просек.

4. УСЛОВИ ЗА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ НА ИЗГРАДЕНИ АНТЕНСКИ СТОЛБОВИ

Член 12

(1) Операторот-корисник на Операторот му доставува барање за пристап и заедничко користење на изградениот антенски столб, заради поставување на својот антенски систем, радиокомуникациската опрема или телекомуникациската терминална опрема.

(2) Барањето од ставот (1) на овој член треба особено да содржи:

а) висината на која ќе се постави антенскиот систем и насоките;
б) точниот број и типот на антена по поединечна насока;
в) потребниот простор за сместување на опремата;
г) технички детали за димензиите и тежината на антената;
д) техничка спецификација на целокупната радиокомуникациска опрема и телекомуникациска терминална опрема (со вклучени димензии, тежина и распоред на поставување) која ќе се поврзе на антенскиот систем;

ѓ) вкупна максимална електрична потрошувачка на целокупната активна опрема која би се инсталирала, како и евентуални посебни барања за енергетско поврзување на постојната енергетска инфраструктура којашто е во сопственост на Операторот; и

е) временски план за почетокот и времетраењето на заедничкото користење;

(3) Операторот писмено го известува операторот-корисник за можноста или неможноста за пристап и заедничко користење на антенскиот столб, во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето од став (1) на овој член. Операторот има право во тој рокот да побара од Операторот - корисник да се изврши заедничка посета на локацијата со антенски столб заради извршување на преглед на истата како би се утврдило на лице место можноста за поставување на антенски систем и радиокомуникациска опрема.

(4) Доколку можноста за обезбедување на пристап за заедничко користење на антенскиот столб зависи од согласности на трети лица (пр. сопственик на земјиштето каде е поставен столбот, сопственик/сопственици на пристапен пат до столбот, сопственик/сопственици на енергетска инфраструктура потребна за обезбедување на електрично напојување и др.), рокот од став (3) на овој член може да се продолжи за разумен период потребен за обезбедување на потребните согласности. Доколку Операторот не успее да ги обезбеди потребните согласности, има право да го одбие барањето на операторот - корисник со соодветно образложение.

(5) Ако операторот го прифати барањето од ставот (1) на овој член ќе му достави на операторот-корисник предлог договор за пристап и заедничко користење на изградениот антенски столб со севкупната документација потребна за изработка на проектната документација доколку во моментот на барањето Операторот ја поседува истата, во спротивно потребно е Операторот во разумен временски период да ја обезбеди севкупната документација потребна за изработка на проектната документација.

(6) Операторот-корисник треба да изработи проектна документација и да ја достави на одобрување на Операторот да ги набави потребните дозволи во согласност со важечките позитивни прописи на Република Македонија. Операторот-корисник ќе го набави материјалот и опремата, ќе нарача изведување на работите од овластените изведувачи, со обврска стручниот надзор да го врши операторот или независно овластено лице кое го определил операторот, а сето тоа на трошок на операторот-корисник.

(7) Ако операторот не го прифати барањето од став (1) на овој член, а операторот корисник не го прифати образложението на операторот за причините за одбивање на барањето за пристап и заедничко користење на изградениот антенски столб, операторот корисник може да достави барање до Агенцијата за поведување на постапка за решавање на спор во согласност со членовите 122 до 133 од Законот за електронските комуникации.

(8) Во постапката за решавање на евентуалниот спор Агенцијата ќе ги земе во предвид и развојните планови/стратегија на Операторот за период не помал од 5 години како основ за одбивање на Барањето за пристап и заедничко користење на изградениот столб како и причините поврзани со согласност на закуподавачот на просторот и/или напонскиот приклучок на одредена локација на антенски столб, како и друга постоечка инфраструктура, кои се потребни за нормално работење на комуникациската опрема која е предмет на Барањето за пристап и заедничко користење на изграден антенски столб.

5. УСЛОВИ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ИЗГРАДЕНИ ЗГРАДИ И ДРУГИ ПРИДРУЖНИ ОБЈЕКТИ И ОПРЕМА

Член 13

(1) Операторот треба да му овозможи на операторот корисник, со надомест и врз основа на склучен договор, пристап и заедничко користење на неговите згради и другите придружни објекти и опрема кои се дел од неговата електронска комуникациска инфраструктура и поврзана опрема, а се во согласност со Закон.

(2) Операторот корисник му доставува на операторот барање за пристап и заедничко користење на неговите згради и другите придружни објекти и опрема со детален технички опис, со потребите од другата инфраструктура (електрична енергија, вода и сл.) како и со временски план за почетокот и траењето на заедничкото користење.

(3) По барањето од став (2) на овој член се постапува согласно одредбите од член 15 на овој правилник

6. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 14

Со денот на влегување во сила на овој правилник престанува да важи Правилник за пристап и користење на специфични мрежни средства („Службен весник на Република Македонија“ број 64/2005 и 112/2008).

Член 15

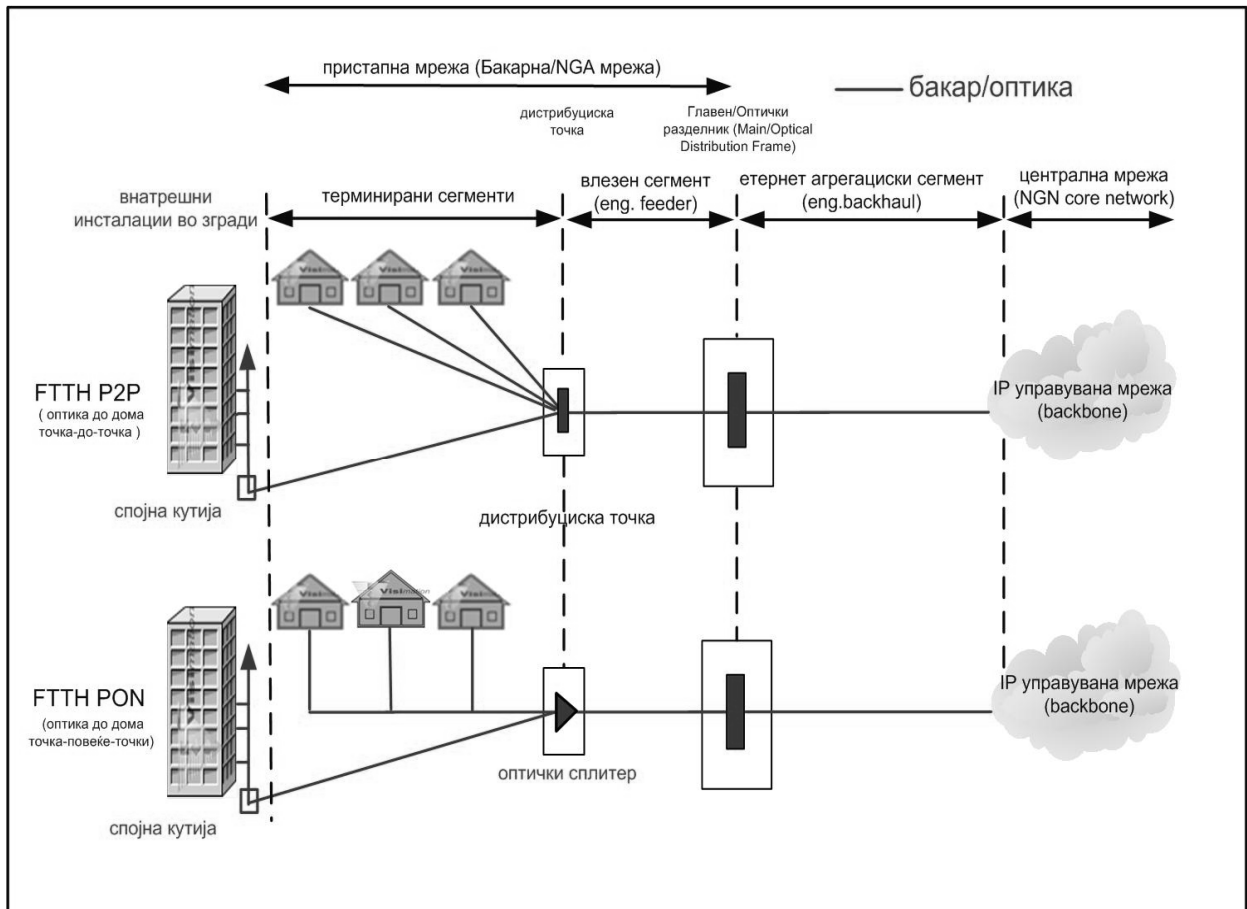
Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

По влегувањето во сила овој правилник ќе се објави на веб страната на Агеницијата.

Бр. 02-1334/1
7 март 2011 година
Скопје

Директор,
Роберт Орданоски, с.р.

**ПОДАТОЦИ ЗА КВАЛИТЕТ НА ПРИСТАП И КОРИСТЕЊЕ НА
СПЕЦИФИЧНИ МРЕЖНИ СРЕДСТВА**

Просечно време за одговор на барање¹ (период 1 јануари-31 декември²)	
Просечно време на склучување на договор³ (период 1 јануари-31 декември)	
Просечно време за изведба⁴ (период 1 јануари-31 декември)	
Просечно време за отстранување на дефекти⁵ (период 1 јануари-31 декември)	

¹ Просечно време за одговор на барање за постоење на технички можности за реализација на барање за пристап и користење на специфични мрежни средства.

² Периодот се однесува на календарска година.

³ Просечно време на склучување на договор за пристап и користење на специфични мрежни средства од моментот на поднесување на барање.

⁴ Просечно време на изведба е времето поминато од потпишувањето на договорот за пристап и користење на специфични мрежни средства до завршување на прегледот на завршените работи кои го прават стручни лица од двете страни.

⁵ Време на отстранување на дефекти е време во кое успешно се отстранети дефектите мерено во часови од времето на пријавување на дефектот до поправка на дефектот.